

Vermijd hoge kunstmestprijzen

Gebruik mengmest in je wintergranen

Op 3 december organiseerde B3W, de Begeleidingsdienst voor een Betere Bodem- en Waterkwaliteit, een thematisch uitwisselingsmoment bij Joris Saerens in Mollem (Asse) over het toedienen van mengmest in wintergranen. We wisselden er ervaringen en opinies uit, want wanneer correct toegepast kan deze techniek verschillende voordelen bieden voor je bedrijf. De hoge kunstmestprijzen maken het ook financieel interessant.

Simon Verreckt en Jasper Somers, B3W

Om mengmest in het voorjaar emissiearm toe te dienen in wintergranen, wordt die met een sleepvoet of schijfkouter geïnjecteerd rond de eerste of tweede fractie. Bij sommige landbouwers is de techniek ingeburgerd, maar bij anderen heerst er koudwatervrees. Joris past de techniek al jaren toe en is tevreden over het resultaat. “Mits enkele aandachtspunten kan het je een kostenbesparing opleveren zonder dat je aan opbrengst moet inboeten”, zegt Joris.

Gunstige randvoorwaarden om te starten

Mengmesttoediening biedt enkele interessante voordelen voor jouw bedrijf. Binnen de geldende mestwetgeving kan je immers 170 eenheden dierlijke stikstof per hectare (E N_{dier}/ha) opbrengen vóór 31 juli. Voor bedrijven die problemen hebben met hun mestafzet, kan de voorjaarstoepassing van hun mengmest perspectief bieden. Olivier Eylenbosch, de loonwerker die mengmest injecteert voor het gastbe-

drijf, beaamde dat. “Veel van mijn klanten hebben vee. Voorjaarstoediening van mengmest in wintergranen zorgt ervoor dat ze minder in de problemen komen in de mestopslag tijdens de wintermaanden.”

Naast een gunstig wetgevend kader speelt ook de prijs steeds meer in het voordeel van voorjaarstoediening van mengmest. De prijs van kunstmest verdubbelde ruimschoots in 2021.

Voor de laatste maanden schoot de prijs omhoog. Met energieprijzen die hoge toppen blijven scheren, ziet het er niet naar uit dat daar snel verandering in komt. Landbouwers zullen dus fors meer moeten besteden als ze kiezen voor een minerale variant. De prijzen van mengmest blijven daarentegen stabiel en zijn beduidend lager dan die bij kunstmest. De aanwezige landbouwers gaven aan dat de kostprijs een motivatie kan zijn om de techniek te introduceren op hun bedrijf. Zo kunnen ze ervoor zorgen dat de flinterdunne winstmarges bij wintergranen niet volledig wegsmelten.

Hoe en wanneer mengmest toedienen?

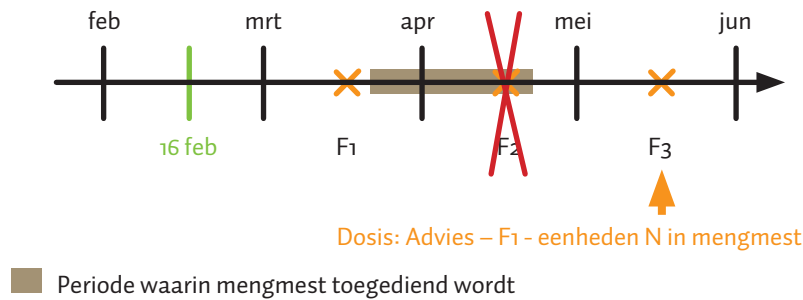
Om iedereen op weg te helpen haalde B3W tijdens dit uitwisselingsmoment enkele tips, aandachtspunten en rekenvoorbeelden aan, om met de juiste dosis en het juiste toedienings-tijdstip van start te gaan. Joris geeft aan dat hij zeker niet de volle toegelaten dosis geeft in het voorjaar. Andere aanwezigen bevestigden dat ze een deel toedienen voor de oogst van het wintergraan en de rest toepassen op de stoppel. Vaak worden er 130 eenheden

Vlak na toepassen kan je de sporen zien, maar na enkele weken zal je daar niets meer van merken.

© PATRICK DIELEMAN

Figuur 1. Voorbeeld van een herberekening, waarbij mengmest wordt toegediend in plaats van de tweede fractie kunstmest.

Ndier/ha toegepast. Het is belangrijk je exacte dosis te kennen. De aanwezige gaven aan dat er veel variatie kan zitten op de nutriënteninhoud van mengmest. Een mestanalyse kan hier soelaas brengen. Een mooi volume waar je je als landbouwer op kan richten, is 20 m³/ha. Met die hoeveelheid blijft de mengmest mooi in de sleuven en verlies je een minimale hoeveelheid van de kostbare stikstof door vervluchtiging. Wanneer je naar 30 m³/ha gaat, lopen de sleuven over.

Het tijdstip van toediening is afhankelijk van de bodemomstandigheden. De meeste aanwezige dienen mengmest toe na de eerste fractie. Bij een nog vroegere toepassing is de bodem onvoldoende opgedroogd, waardoor je te veel schade veroorzaakt. De draagkracht van je bodem moet het toelaten. “Als de bodem het niet toelaat, laat ik geen mengmest toedienen”, bevestigde Joris. Zo kan het zijn dat je in een heel nat voorjaar moet beslissen om niet uit te rijden en toch kunstmest te gebruiken. Ook het tijdstip waarop je nutriënten uit mengmest worden vrijgesteld is een aandachtspunt. In tegenstelling tot kunstmest werkt mengmest met vertraging. Hanteer daarom de 50-30-20 regel van de Bodemkundige Dienst van België. Wanneer je mengmest toedient voor of vlak na de eerste fractie, komt 50% van de werkzame N vrij tijdens de eerste fractie, 30% tijdens de tweede fractie en 20% tijdens de derde fractie. Op basis van de 50-30-20 regel kan je

de restfractie berekenen, die met minerale kunstmest moet toegediend worden. Joris en enkele andere landbouwers met ervaring gaven mee dat ze meestal gewoon de tweede fractie kunstmest vervangen door mengmest.

Enkele aandachtspunten

Joris toonde zich tevreden over de voorjaarstoediening van mengmest in wintergranen: “Het kost ons minder en de opbrengsten zijn gelijklopend.” Ook loonwerker Olivier beaamde dat er meestal geen opbrengstverschillen zijn tussen percelen waar mengmest werd geïnjecteerd en percelen waar met kunstmest werd gewerkt. Proefresultaten van onder andere de Bodemkundige Dienst en PIBO bevestigen die ervaringen. Je hoeft dus geen opbrengstverlies te vrezen als je eenzelfde aantal eenheden werkzame stikstof toedient. Het belangrijkste aandachtspunt blijft de bodemdruk. Natte omstandigheden in het voorjaar kunnen roet in het eten gooien. Een nat voorjaar zoals dat van 2021 kan ervoor zorgen dat je niet op alle percelen mengmest kan toedienen. Veel aanwezige landbouwers zagen dit dan ook als de belangrijkste drempel om ermee te starten. “Kies voor het eerste perceel wintertarwe dat je in het voorjaar injecteert niet voor een perceel dichtbij je bedrijf”, vertelde iemand. “In het begin kan je de sporen soms duidelijk zien en vrees je voor de opbrengst. Meestal komt de wintertarwe er snel bovenop en zie je er na een maand niets

Het injecteren van mengmest met een schijfkouter.

meer van.” Een dosis vertrouwen en stalen zenuwen helpen in het begin, de volgende jaren werk je verder op basis van de opgedane ervaring.

Voordelen voor portemonnee én milieu

We vatten de boodschap aan het einde nog eens samen: mengmest toedienen in het voorjaar helpt je kosten besparen, omdat je minder aan kunstmest moet uitgeven zonder dat je opbrengsten verlagen. Pas mengmest emissiearm toe met schijfkouters of sleepvoeten wanneer de bodem het toelaat. Op die manier kan je verliezen beperken. Zo is de techniek een win voor je portemonnee en het milieu.

Meer weten?

Op de website b3w.vlaanderen.be vind je de presentatie en het infoboekje van deze demonstratie (tabblad ‘evenementen’, onderaan bij afgelopen evenementen zie je ‘Voorjaarstoepassing van mengmest in wintergranen’). Op YouTube kan je een interessant filmpje bekijken over de ervaringen van enkele landbouwers uit Limburg. Wil je ook de mening van andere telers en B3W-begeleiders horen? Surf dan naar de B3W-webpagina (b3w.vlaanderen.be), en schrijf je in om lid te worden van de groep ‘Akkerbouw’, of hou de evenementenkalender in de gaten. Met specifieke vragen kan je terecht bij simon.verreckett@b3w.vlaanderen.be of jasper.somers@b3w.vlaanderen.be. ■